

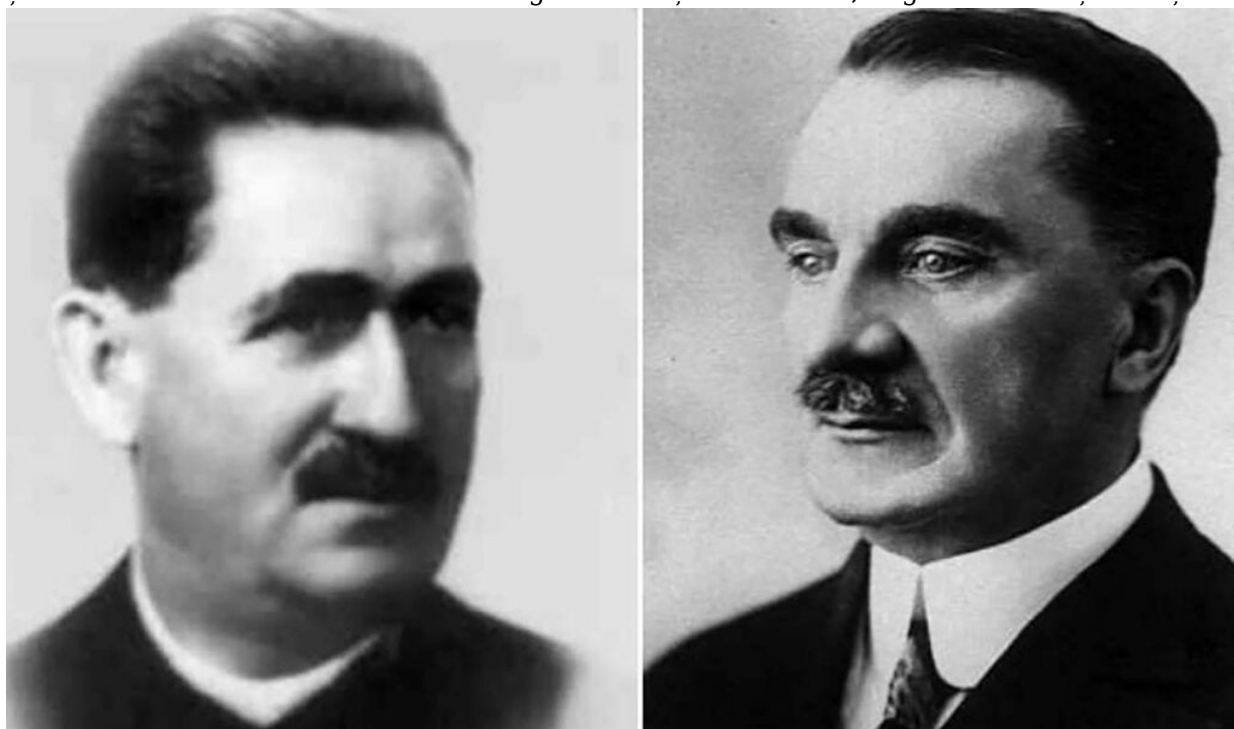
La data de 21 mai 1992, Comitetul de conducere al PNTCD hotărăște constituirea unui așezământ comemorativ în memoria celor două, de neînlocuit, nici până în prezent, personalități politice Iuliu Maniu și Ion Mihalache. Cu acest prilej s-a hotărât înființarea Fundației, care să poarte numele celor doi fruntași ai partidului. Astfel s-a constituit Fundația Iuliu Maniu - Ion Mihalache, cu scopul de a menține vie în memoria oamenilor, marile înfăptuiri ale înaintașilor noștri politici, precum și acțiuni de binefacere de tradiție creștină.

Fundația este înregistrată prin hotărârea Ministerului Justiției, având 22 de membri fondatori, printre care evidențiem prezența celor mai de seamă reprezentanți ai partidului de la acel moment, precum: Corneliu Coposu, Ion Rațiu și Ion Diaconescu. Amintesc, cu nostalgie și participarea unui important număr de doamne, printre care, chiar Elisabeta Rațiu, care a formulat în numele Partidului, cererea de eliberare a autorizației de înființare a fundației. În continuare numai câteva cuvine despre viața și activitatea politică și socială a acestor titani ai politicii românești, care sunt remarcabile și demne de urmat. Iuliu Maniu, născut la Sălaj în 1873 a fost jurist, doctor în drept și politician.

A reprezentat țara în calitate de deputat român de Transilvania în Dieta de la Budapesta, a fost de mai multe ori prim-ministru al României (noiembrie 1928-iunie 1930; iunie 1930-octombrie 1930; octombrie 1932-ianuarie 1933), întemeietor al Partidul Național Român din Transilvania și apoi președinte al Partidului Național-Țărănesc (1926- 1933, 1937-1947), deținut politic după 1947, decedat în închisoarea de la Sighet la data de 5 februarie 1953.

Iuliu Maniu s-a numărat între organizatorii Marii Adunări de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, unde s-a decis unirea Transilvaniei cu Regatul României, ocazie cu care în cuvântarea pe care a ținut-o a remarcat că acest eveniment memorabil trebuie privit „ca un triumf al libertății românești”. Ion Mihalache s-a născut în 1882 la Topoloveni și a decedat la 5 februarie (ce coincidență! aceeași zi în care a trecut la cele veșnice și Iuliu Maniu) 1963, la închisoarea de la Râmnicu Sărat.

A fost învățător, precum și ministru în mai multe guverne, fondator și președinte al Partidului Țărănesc, vice-președinte și președinte (21 noiembrie 1933 - 23 noiembrie 1937) al Partidului Național-Țărănesc, partid politic format la 10 octombrie 1926 prin fuziunea Partidului Național Român din Transilvania cu Partidul Țărănesc din Vechiul Regat. A luptat eroinic la Mărăști, Mărășești și Oituz. Mihalache a fost ministru al Agriculturii și Domeniilor, în guvernele național- țărăniste.



În vederea instruirii tinerilor în domeniul agriculturii, care în concepția sa reprezenta progresul țării, a dat o lege, care se va numi „Legea lui Ion Mihalache”, organizând printre multe altele și obștea sătească de la Topoloveni, unde țărani au beneficiat de școli, de asistență medicală, de cămin cultural. Revenind la date despre fundație, pot spune că este o organizație non guvernamentală, persoană juridică de drept privat fără scop patrimonial. Pentru a putea funcționa s-a stabilit ca fondurile necesare să fie obținute prin cotizația membrilor și prin donații.

Interesant de remarcat este că la momentul constituirii sale, această fundație își propunea ca prim obiectiv amenajarea unui imobil memorial. Acest așezământ având drept țel crearea unui muzeu dedicat memoriei înaintașilor țăraniști, care să cuprindă manuscrise, documente, fotografii, prin intermediul cărora să se poată face cunoscută activitatea celor doi mari dispăruți.

De asemenea din donațiile pe care ar fi urmat să le primească să contribuie la ajutorarea acelor membri ai partidului lipsiți de mijloace materiale. De-a lungul celor peste 30 de ani de la înființare, au existat mai multe acte adiționale, completări și modificări ale statutului. Este, poate interesant să amintesc câteva dintre acțiunile organizate, în ultimii câțiva ani, având drept scop cinstirea marilor dispăruți, făuritori ai Partidului PNT și ai Marii Uniri de la 1918. Aceste manifestări publice au avut un puternic impact, având în vedere că la ele au participat nu numai membrii partidului, ci și o serie de simpatizanți. Astfel, pot menționa, că între anii 2013 și 2019 am organizat o serie de conferințe care au avut loc la București, Brașov, Sighet și Râmnicu Sărat.

Am avut șansa de a face aceste întruniri în locuri cu rezonanță, ca de exemplu: Teatrul Național, Muzeul Municipiului București, Muzeul Țăranului Român, Casa memorială Iuliu Maniu de la Bădăcin sau la penitenciarul de la Râmnicu Sărat. Cu ocazia conferinței „Comemorarea a 50 de ani de la dispariția lui Ion Mihalache” am luat legătura cu elevi din Topoloveni, care, susținuți de profesorul lor de istorie, au participat la un concurs de eseuri, având ca temă „Ion Mihalache, de la eroul de la Mărășești la martirul de la Râmnicu Sărat”.

A fost un adevărat succes, având în vedere numărul mare de concurenți și lucrările deosebit de documentate pe care le-au prezentat. Apoi, „Comemorarea lui Iuliu Maniu”, „90 de la înființarea PNT”, „Principii național-țăraniști în politica românească”, „Rațiu, om politic memorialist, jurnalist”, iată doar câteva dintre conferințele organizate de noi. Pentru celebrarea vieții, personalității și martiriului marelui om politic Iuliu Maniu împotriva instalării comunismului în România, prin lege, anul 2023 s-a instituit ca „Anul Iuliu Maniu”.

Astfel, în acest an am avut prilejul de a contribui, alături de alte fundații și organizații nonguvernamentale la organizarea concursului Național „Dacă aş putea să ajung la Sighet...”, la care au răspuns mulți tineri elevi de la școli din țară și din Republica Moldova. Am rămas profund impresionată de gândurile exprimate în scris de mai bine de 180 de elevi, de sensibilitatea lor și nu în ultimul rând de cunoștințele pe care le aveau, de felul în care au studiat documente din perioada acelor ani de suferință. De asemenea, am participat, alături de alți parteneri, tot anul acesta la deschiderea unor expoziții și la lansarea unor volume dedicate „Monumentelor Basarabiei furate”, la Constanța și Iași. Ziua de 8 noiembrie, Ziua Sfinților Mihail și Gavril, mai are și o altă semnificație pentru noi. Și anume este vorba despre manifestația organizată de tinerii țăraniști și liberali în 1945, pentru susținerea Regelui Mihai.

Împreună cu alte 8 asociații, fundații și de Uniunea Studenților din România, pentru a ne aduce aminte, a rememora sacrificiul tinerilor și pentru a cunoaște și înțelege mai bine istoria am participat la organizarea la București a Conferinței Naționale intitulată „78 de ani de lupta anti comunistă în România”. Am avut onoarea să-l avem invitat pe, probabil singurul supraviețuitor al participanților din acea zi, pe domnul Dinu Zamfirescu, ale cărui amintiri au impresionat asistența. Comemorarea victimelor represiunilor politice este o datorie de onoare.

Împreună cu Primăria orașului Râmnicu Sărat, am organizat, în ziua de 18 noiembrie, o serie de activități aferente programului "Moment al recunoștinței și al memoriei", dedicat marilor patrioți Iuliu Maniu, Ion Mihalache și Corneliu Coposu. Cu această ocazie am avut plăcerea de a colabora cu cele mai importante instituții de cultură din oraș și anume cu Centrul Cultural "Florica Cristoforeanu", Muzeul Municipal "Octavian Moșescu" și Biblioteca Municipală "Corneliu Coposu", cărora le mulțumim și cu care sperăm să menținem legătura și pentru viitoare manifestări. Astfel, a avut loc un simpozion la Primăria orașului Râmnicu Sărat.

O acțiune destinată mai bunei cunoașteri a personalității lor, în special în rândul generațiilor tinere, a fost și expoziția cu imagini și informații despre viața și activitatea acestor mari oameni politici ai țării, expoziție realizată de domnul Mircea Mureșan. Cu această ocazie au avut loc și dezbateri pe tema situației politice, economice a României în contextul situației internaționale actuale. Au luat cuvântul membri ai PNT- MM și parte din tinerii prezenți la eveniment. Ne-am bucurat de prezența unui număr semnificativ de tineri elevi și studenți, care sper că au înțeles că este pentru viitorul lor tot ceea ce facem.

Ne-am propus, de asemenea să aducem la cunoștința publicului un subiect mai puțin cunoscut al istoriei noastre recente și anume, regimul de exterminare practicat de autoritățile comuniste împotriva celor considerați "dușmani ai poporului" în penitenciarul de la Râmnicu Sărat, în perioada 1945-1963. Astfel am vizitat împreună cu invitații noștri închisoarea, care mai este cunoscută și sub numele de "Închisoarea tăcerii" din cauza regimului extrem de dur ce le interzicea deținuților să vorbească, în caz contrar primind pedepse greu de suportat fiind chiar biciuiți. După 1945, aici au fost închiși generali ai armatei, personalități marcante ale vieții politice, printre care și fruntașii Partidului Național Țărănesc.

Dintre ei amintim pe generalul Constantin Pantazi precum și pe oamenii politici Ion Mihalache, Corneliu Coposu, Ion Diaconescu și mulți alții care au suferit din cauza prigoanei comuniste. Închisoarea a fost desființată în 1963, an în care a murit și marele nostru înaintaș Ion Mihalache. De curând Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a obținut autorizația de a construi pe acele locuri "Memorialul Închisoarea Tăcerii", precum și un Centru Educațional privind Comunismul în România. În perioada următoare în parteneriat cu Asociația "Taloșiu" din Bistrița- Năsăud vom organiza un concurs destinat elevilor de liceu, având ca tematică viața și activitatea lui Iuliu Maniu. Mai avem multe de spus și sper să ne gândim la multe alte proiecte și să găsim oamenii pricepuți în construirea lor.

Anca Zlătescu